

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny- Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Brygida Łagodzińska

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2022 w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko M. B.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 15 października 2021 roku

sygn. akt VIIC 125/20

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 900 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Brygida Łagodzińska

UZASADNIENIE

Powód (...) w siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko pozwanej M. B. o zasądzenie w postępowaniu nakazowym kwoty 5 837,64 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W dniu 3 sierpnia 2017 roku Sąd Rejonowy (...) P. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2020 roku Sąd Rejonowy (...) P. uchylił nakaz zapłaty z dnia 3 sierpnia 2017 roku.

Pozwana reprezentowana przez kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu wniosła o oddalenie pozwu oraz przyznanie wynagrodzenia kuratorowi.

Następnie pozwana M. B. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 15 października 2021 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w punkcie 1. oddalił powództwo oraz w punkcie 2. zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1 817 zł tytułem kosztów procesu.

Apelację od wyroku wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w całości. Wyrokowi zarzucił:

- naruszenie art. 233§1 k.p.c. poprzez oparcie się wybiórczo na niektórych dowodach z pominięciem procedury windykacyjnej z 28 czerwca 2013 roku dołączonej do pisma powoda z 2 czerwca 2021 roku oraz umowy kredytu z 27 marca 2013 roku i umowy ubezpieczenia kredytu z 27 marca 2013 roku dołączonych do pisma powoda z 18 lipca 2021 roku, które dowodzą procedury uzupełnienia weksla w ramach dochodzenia należności oraz, że został wypełniony przez menadżera poręczenia (...), a w konsekwencji przyjęcie, że to powód, a nie (...) wypełnił weksle in blanco po dokonaniu indosu, chociaż weksel został uzupełniony przed indosem na skutek wypowiedzenia umowy kredytu z 11 sierpnia 2014 roku,

- naruszenie art. 233§1 k.p.c. poprzez ustalenie, że powód nie wykazał faktu wypowiedzenia umowy, choć powód przedłożył do akt stosowne dowody tj. wypowiedzenie z 11 sierpnia 2014 roku opatrzone podpisem i pieczęcią imienną pani K. M. oraz pełnomocnictwo z 23 sierpnia 2013 roku dla pani K. M. umocowujące ją do składania oświadczeń woli w imieniu powoda w zakresie wypowiadania umów kredytu,

- naruszenie art. 233§1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że weksel in blanco został uzupełniony przez powoda, chociaż wskazany jest na nim podpis, pieczęć imienna oraz pieczęć menadżera projektu, czyli (...), zaś prima facie widoczne jest, że uzupełnienie weksla i indos zostały wpisane przez jedną osobę (identyczny charakter pisma),

- naruszenie art. 233§1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez ustalenie, że okoliczność wypowiedzenia była okolicznością sporną pomiędzy stronami, chociaż pozwana reprezentowana przez radcę prawnego zarzuciła jedynie niedoręczenie zawiadomienia o wypełnieniu weksla, a więc nie wypowiedzenia umowy, a zatem okoliczność ta nie była sporna pomiędzy stronami, a więc niedopuszczalne było swoiste zastępowanie pozwanego w konstruowaniu obrony procesowej,

- naruszenie art. 75 prawa bankowego poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że nie złożono skutecznie pozwanej wypowiedzenia, podczas gdy z zebranego już w postępowaniu pierwszostancyjnym materiału dowodowego wynika, że strona powodowa skutecznie wypowiedziała umowę kredytu wypowiedzeniem 11 sierpnia 2014 roku,

- naruszenie art. 16 i 17 ustawy prawa wekslowego poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie wynikające z przyjęcia, że indosowany weksel był wekslem in blanco, chociaż przed indosowaniem doszło do jego wypełnienia i stał się wekslem zupełnym.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 5 793,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za I instancję oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od prawomocności wyroku do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów postępowania zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Powód w pozwie wskazał, że dysponuje wypełnionym wekslem własnym z klauzulą bez protestu wystawionym przez pozwaną jako dłużniczką, nabył prawa z weksla przez indos od Banku (...).

Przed Sądem pierwszej instancji pozwana (na etapie kiedy była jeszcze reprezentowana przez kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu) podniosła zarzut, że z treści pozwu nie wynika jednoznacznie czy do nabycia weksla doszło przed czy też po jego wypełnieniu i tym samym uznać należy, że weksel został wypełniony dopiero po jego nabyciu przez powoda,

zaś wypełniono go niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Powód w piśmie z dnia 18 lipca 2020 roku wskazał, że weksel został wypełniony przed jego indosem na skutek wypowiedzenia umowy nr (...) z dnia 27 marca 2013 roku, którego częścią była umowa zabezpieczenia z tego samego dnia. Zaznaczył, że weksel został wypełniony przez Bank (...) na sumę gwarancji i odsetki do dnia wypełnienia weksla oraz indosowany na rzecz strony powodowej w celu inkasa. Kurator pozwanej zarzucił, że indos nastąpił 3 lipca 2015 roku, z zawiadomienia zaś o uzupełnieniu weksla wynika, że dopiero po upływie dwóch miesięcy w dniu 24 sierpnia 2015 roku (...), a nie (...) przystąpił do jego uzupełnienia, co oznacza, że powód nabył w drodze indosu jedynie blankiet wekslowy (weksel niezupełny), a nie weksel. Wskazać należy, że z treści pisma z dnia 24 sierpnia 2015 roku (...) Bank (...) SA (niepodpisanego, ale dołączonego przez samego powoda) wynika, że cytat „ w związku z niewykonaniem przez pana/panią jako dłużnika wekslowego zobowiązań wynikających z umowy kredytu nr (...) zawartej dnia 28 marca 2013r. z (...) SA., którego następcą prawnym jest (...) Bank (...) SA... zawiadamiam, że przystępujemy do uzupełnienia weksla własnego wystawionego przez pana/panią M. B. zgodnie z treścią deklaracji wekslowej podpisanej w dniu 28 marca 2013 r.”. Z pisma tego jednoznacznie wynika, że w dniu 24 sierpnia 2015 roku weksel nie został jeszcze wypełniony, a (...) Bank (...) SA dopiero zamierzał przystąpić do jego wypełnienia. Z adnotacji na wekslu wynika natomiast, że był on indosowany 3 lipca 2015 roku, a więc przed jego wypełnieniem. Sformułowanie zawarte w piśmie jednoznacznie wskazuje na fakt, że uzupełnienie weksla ma dopiero nastąpić. Twierdzenia zaś apelującego, że widocznym jest, że menadżer projektu (...) uzupełnił weksel i podpisał indos z uwagi na identyczny charakter pisma nie oznacza, że jest to dowód wypełnienia weksla przed jego indosowaniem. Okoliczność ta potwierdza jedynie fakt, że ta sama osoba uzupełniła weksel i podpisała indos, ale nie potwierdza uzupełnienia weksla przed jego indosem. Tym samym prawidłowo Sąd pierwszej instancji uznał, że powód nie może skorzystać z ochrony przewidzianej w art. 16 i 17 prawa wekslowego. W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji powód nie przedłożył dowodu nadania wypowiedzenia umowy kredytowej z dnia 11 sierpnia 2014 roku, do pisma z dnia 18 czerwca 2021 roku dołączył jedynie wyciąg z książki nadawczej z dnia 25 sierpnia 2015 roku na okoliczność wysłania przesyłki rejestrowanej do pozwanej (zawiadomienia o uzupełnieniu weksla). Powód nie przedłożył natomiast dowodu wysłania wypowiedzenia umowy kredytowej. Wskazać również należy, że zawiadomienie i uzupełnieniu weksla nie zostało przez nikogo podpisane. Podkreślić nadto należy, że pełnomocnik pozwanej na rozprawie w dniu 17 sierpnia 2021 roku ponownie podniósł, że powód nie dołączył dowodu doręczenia pozwanej wypowiedzenia umowy kredytowej mimo, że na wcześniejszym etapie postępowania wskazaną okoliczność podniósł już kurator.

Powód w apelacji odniósł się do konieczności zachowania procedury windykacyjnej, co nie oznacza jednak, że procedura ta została zachowana w niniejszej sprawie. Przebieg procedury wskazany w uzasadnieniu apelacji świadczy jedynie o tym w jaki sposób prawidłowo przeprowadzona procedura winna wyglądać, nie stanowi zaś dowodu jej przeprowadzenia w tym przypadku.

Pozwana zaprzeczając że otrzymała wypowiedzenia umowy, wskazała, że pismo nie zostało w ogóle wysłane, a nadto nie zostało podpisane przez upoważnione osoby (jest opatrzone jedynie nieczytelną parafą). Wypowiedzenie umowy kredytu z 11 sierpnia 2014 roku na k 93 akt opatrzone jest niewyraźną parafką i brak na nim danych osoby, która je podpisała. Twierdzenie apelującego, że na piśmie znajduje się podpis pracownika powoda K. M. oraz jej pieczęć imienna, a pismo zostało przygotowane na papierze firmowym przeczą przedłożonemu wypowiedzeniu. Na wypowiedzeniu nie ma żadnej imiennej pieczęćki, a złożony podpis uniemożliwia ustalenie kto złożył wypowiedzenie. Wbrew zarzutom apelacji pozwana w piśmie z dnia 12 września 2020 roku (reprezentowana jeszcze przez kuratora) zarzuciła, że wypowiedzenie nie zostało do pozwanej wysłane jak również, że nie zostało podpisane przez upoważnione do tego osoby, a zostało opatrzone jedynie nieczytelną parafą. Powód w odpowiedzi na pismo kuratora pozwanej z dnia 12 września 2020 roku wraz z ze zobowiązaniem nałożonym przez przewodniczącego zarządzeniem z dnia 21 września 2020 roku do wypowiedzenia się co do twierdzeń zawartych w piśmie, w żaden sposób nie odniósł się do wypowiedzenia umowy kredytu w piśmie z dnia 19 października 2020 roku. Następnie w piśmie z dnia 25 października 2020 roku powód dołączył pełnomocnictwo udzielone pani K. M. celem wykazania umocowania do wypowiadania umów kredytu. Zdaniem Sądu Okręgowego zauważyć należy, że okoliczność ta nie zmienia faktu, że na wypowiedzeniu widnieje jedynie parafka, która nie pozwala na zidentyfikowanie osoby, którą ją złożyła. Nadto jak wyżej wskazano powód nie wykazał aby wypowiedzenie zostało doręczone pozwanej.

Powód w apelacji z ostrożności procesowej w przypadku uznania, że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy podniósł, że okres kredytowy minął 5 kwietnia 2017 roku, tym samym wierzytelność stała wierzytelnością uzasadnioną w niniejszym procesie. Zobowiązanie wekslowe powstające na skutek wypełnienia weksla in blanco, o jakie chodzi w sprawie, ma charakter samodzielny i abstrakcyjny, a więc niezależny od podstawy prawnej, która spowodowała jego zaciągnięcie. Przedmiotem powództwa opartego na wekslu nie jest zatem stosunek podstawowy. Tym samym z uwagi na zakreszenie przez powoda podstawy faktycznej powództwa opartego na wekslu Sąd nie był władny do uwzględnienia powództwa na innej podstawie – umowie kredytu, której termin płatności minął. Skoro nie zachodziła podstawa do uwzględnienia powództwa na podstawie weksla (zgodnie ze zgłoszonym żądaniem), to tym samym powództwo podlegało oddaleniu.

Powód w apelacji złożył wnioski dowodowe, które Sąd Okręgowy pominął. Dowody złożone w toku postępowania apelacyjnego są spóźnione zgodnie z art. 381 k.p.c. Wskazać należy, że zarzut odnośnie braku doręczenia wypowiedzenia został podniesiony przed Sądem Rejonowym dwukrotnie zarówno przez kuratora pozwanej jak również jej pełnomocnika, tym samym powód winien w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji złożyć wnioski dowodowe. Zarzut indosowania weksla przed jego wypełnieniem również został podniesiony przed Sądem pierwszej instancji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie 98 k.p.c. obciążając nimi powoda jako stronę przegrywającą. Pozwana poniosła koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł ustalone na podstawie §10 ust.1 pkt 1 w zw. z §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Brygida Łagodzińska